

Warszawa, dnia 19 maja 2020

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: PRR.pz.071.5.19.2020

**Pan
Mariusz Olejnik
Prezes
Zarządu Federacji Związków
Pracodawców – Dzierżawców
i Właścicieli Rolnych**

W związku z pismem z dnia 22 kwietnia br. nawiązującym do Petycji skierowanej w dniu 3 kwietnia 2020 r. do Premiera RP przez 13 organizacji reprezentujących polski sektor rolny i przetwórczy, przekazuję poniższe informacje w uzupełnieniu odpowiedzi skierowanej do Państwa w związku z ww. Petycją w dniu 30 kwietnia br. znak pisma PRR.łr.057.1.2020.

W odniesieniu do wniosków dotyczących podjęcia działań o charakterze interwencyjnym na poszczególnych rynkach rolnych, należy mieć na uwadze obowiązujące przepisy regulujące wspólną organizację rynku produktów rolnych oraz konieczność zachowania zasad konkurencji na rynku wewnętrznym UE.

Chciałbym podkreślić, że od marca br. na forum organów UE Polska wskazywała na odczuwalne przez sektor rolno - spożywczy skutki pandemii COVID-19 i podkreślała konieczność uruchomienia w ramach środków UE mechanizmów ukierunkowanych na ustabilizowanie sytuacji cenowej i wsparcie producentów rolnych.

Polska skierowała również odrębne wnioski do Komisarza UE ds. Rolnictwa w sprawie konieczności podjęcia działań interwencyjnych na rynkach rolnych, na których skutki COVID-19 są szczególnie dotkliwe. W piśmie z dnia 17 kwietnia br. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zawniósł o uruchomienie przez Komisję Europejską stosownych mechanizmów stabilizujących sytuację na rynku wołowiny, mleka drobiu i baraniny. We wniosku wskazane zostały możliwe do zastosowania podstawy prawne dla uruchomienia skupu interwencyjnego lub prywatnego przechowywania produktów, w tym w ramach środków nadzwyczajnych przewidzianych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 1308/2013 o wspólnej organizacji rynku produktów rolnych. Polska podkreśliła dynamiczny spadek cen w tych sektorach spowodowany poważnym ograniczeniem możliwości eksportowych w związku z szeregiem ograniczeń wprowadzonych w celu zapobieżenia

rozprzestrzenianiu się COVID-19, co doprowadziło do poważnych utrudnień w zbyciu produktów na poszczególnych etapach łańcucha dostaw.

Równoległe z wnioskiem o podjęcie działań przez Komisję Europejską Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi skierował do Komisarza ds. Rolnictwa pismo w sprawie propozycji rozwiązań możliwych do zastosowania w PROW 2014-2020, które mogłyby być wykorzystane w celu łagodzenia niekorzystnych skutków epidemii COVID 19.

W odpowiedzi na wnioski Polski i innych państw członkowskich UE kierowane do organów UE w sprawie konieczności podjęcia pilnej interwencji na rynkach rolnych, które szczególnie doświadczają skutków pandemii COVID-19, Komisja Europejska wdrożyła pakiet legislacyjny obejmujący środki mające na celu wyeliminowanie zaobserwowanych już zakłóceń rynkowych, a także zapobieżenie dalszym zagrożeniom dla rynków rolnych. Pakiet ten obejmuje:

- dopłaty do prywatnego przechowywania w sektorze mleczarskim (odtłuszczone mleko w proszku, masło i sery) oraz w sektorze mięsnym (wołowina, mięso baranie i kozie),
- zastosowanie art. 222 rozporządzenia w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rolnych do sektora mleczarskiego, sektora ziemniaczanego i branży uprawy kwiatów,
- elastyczność w realizowanych programach, w tym m.in. dotyczących owoców i warzyw, wina, programu szkolnego czy programu wsparcia pszczelarstwa.

Dodatkowo, w odpowiedzi na trwający kryzys, Komisja Europejska w dniu 30 kwietnia 2020 r., przedstawiła projekt zmiany rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, w którym wprowadza nowe – jednorazowe, ograniczone w czasie działanie w ramach, którego państwa członkowskie będą mogły do końca 2020 roku przyznać wsparcie dla właścicieli gospodarstw rolnych (do 5 tys. euro) oraz małym i średnim przedsiębiorstwom (do 50 tys. euro) w sytuacjach nadzwyczajnych związanych z zagrożeniem i skutkami występowania COVID-19. Obecnie, równoległe do prac na poziomie UE, w Ministerstwie RiRW trwają intensywne prace analityczne, określające potrzeby i ewentualne możliwości ww. wsparcia.

W związku z nieuwzględnieniem, pomimo wniosków Polski, w pakiecie legislacyjnym rynku mięsa drobiowego, w dniu 27 kwietnia 2020 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi skierował kolejny wniosek do Komisarza ds. Rolnictwa o pilną interwencję wskazując, że jej podstawą mogą być przepisy art. 219 i 221 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, a Komisja Europejska w tej kryzysowej, niespotykanej jak dotąd sytuacji, może uruchomić instrumenty interwencji rynkowej w postaci środków wyjątkowych, ukierunkowane na tymczasowe zagospodarowanie nadwyżek na rynku mięsa drobiowego.

Ponadto w dniu 13 maja br. podczas nieformalnego posiedzenia Rady Ministrów Rolnictwa UE, w formie wideokonferencji, podczas której Ministrowie rozmawiali na temat kryzysowej sytuacji

w rolnictwie, związanej z pandemią COVID-19, Polska podkreśliła, że przygotowane przez Komisję Europejską działania dla wsparcia niektórych rynków są niewystarczające, a pomoc ta jest zbyt mała co do kwoty i zakresu sektorów objętych wsparciem. Potrzebne są dalsze działania w innych sektorach oraz większe środki budżetowe. Podkreślono, że Komisja Europejska nie uwzględniła wielokrotnie postulowanej przez Polskę potrzeby wsparcia sektora drobiarskiego, np. w formie dopłat do prywatnego przechowywania. Ponadto wskazano na potrzebę uruchomienia dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny w ramach interwencji rynkowej przewidzianej w przepisach dotyczących wspólnej organizacji rynku produktów rolnych.

Odnosząc się do postulatu wstrzymania wykonywania przepisów ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 233, poz. 1382), która wprowadziła regulacje szczególne w stosunku do zawartych w ustawie z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 396, z późn. zm.) przepisów dotyczących zasad wdzierżawiania nieruchomości wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, należy zwrócić uwagę na dwie kwestie. Po pierwsze, zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 16 września 2011 r., ówczesna Agencja Nieruchomości Rolnych była obowiązana, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy – zatem do 3 czerwca 2012 r., przedstawić dzierżawcom propozycję dokonania zmian w zawartych z nimi umowach dzierżawy w zakresie wyłączenia z tych umów 30% powierzchni użytków rolnych, zaś dzierżawcom przyznano 3 miesiące od dnia otrzymania zawiadomienia o propozycji zmiany umowy na złożenie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu zaproponowanych warunków. Sytuacja prawna tych dzierżawców została zatem całkowicie ukształtowana w 2012 r. i obecnie jakakolwiek ingerencja prawodawcy nie mogłaby jej „wstecznie” zmienić, za to mogłaby doprowadzić do niezgodnego z prawem różnicowania pozycji podmiotów, które powinny być traktowane jednakowo. Szczególnie z zarzutem nierównego traktowania mogłyby wystąpić te podmioty, które – dostosowując się do wymagań stawianych przez Agencję Nieruchomości Rolnych – zgodziły się na zmianę umowy i faktycznie wyłączyły grunty z dzierżawy. Takie postępowanie byłoby też niewątpliwie krzywdzące dla tych byłych dzierżawców, których umowy już wygasły, jedynie ze względu na to, że ówczesny ustawodawca w ten sposób sankcjonował niewyrażenie zgody na wyłączenie. Wprowadzenie zmian w praktyce oznaczałoby bowiem, że podmioty, które na wyłączenie nieruchomości z umowy dzierżawy zgody nie wyraziły, ale umowy z nimi zawarte jeszcze nie wygasły, mogłyby uzyskać np. przedłużenie okresu obowiązywania umów dzierżawy. W efekcie, gospodarując na niezmnieszonych arealach, znalazłyby się w dużo korzystniejszej sytuacji niż ci, którzy wyrazili zgodę na wyłączenie nieruchomości z umowy dzierżawy i dobrowolnie zmniejszyli użytkowane areale lub ci, którzy nie wyrazili zgody na zmianę umowy, przez co nie mogli jej przedłużyć. Po drugie, wprowadzenie zmian w tym zakresie mogłoby przyczynić się do niezadowolenia środowisk rolniczych, które oczekiwały

i oczekują od wielu lat na możliwość powiększania gospodarstw rodzinnych o grunty pochodzące z wyłączeń. Przypomnieć przy tym należy, że w uzasadnieniu do ustawy z dnia 16 września 2011 r. określono, że celem jej wprowadzenia jest m.in. ułatwienie pozyskania ziemi przez rolników indywidualnych. Wskazano tam na istnienie bardzo dużego popytu na ziemię rolną. Użytki rolne wyłączone z dzierżawy miały być przeznaczane w pierwszej kolejności na rzecz rolników indywidualnych. Realizując przepisy ustawy z dnia 16 września 2011 r. ówczesna ANR wysłała 1 085 zawiadomień, proponując wyłączenie 135,8 tys. ha gruntów. Ostatecznie zostało podpisanych 675 aneksów do umów na wyłączenie 77,5 tys. ha. W stosunku do 409 umów obejmujących łączną powierzchnię 188,6 tys. ha dzierżawcy odrzucili zaproponowane warunki wyłączenia gruntów.

Należy przypomnieć, że obecna sytuacja towarowych gospodarstw rolnych, o których mowa w omawianym postulatcie, jest konsekwencją niezłożenia w 2012 r., a więc 8 lat temu, przez ich posiadaczy oświadczeń co do zaproponowanych przez ówczesną Agencję Nieruchomości Rolnych warunków wyłączenia 30% powierzchni dzierżawionych nieruchomości na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 września 2011 r. W tej sytuacji, zgodnie z art. 4 ust. 4 tej ustawy, Agencja Nieruchomości Rolnych była zobowiązana uznać, że przedsiębiorstwa te odrzuciły zaproponowane w zawiadomieniach warunki wyłączenia. Dzierżawcy ci, już w chwili odrzucenia propozycji Agencji Nieruchomości Rolnych o zmianie umowy dzierżawy, najpóźniej w 2012 r., musieli zdawać sobie sprawę, że w świetle obowiązującego prawa nie będą mogli ubiegać się o przedłużenie okresów, na jaki zostały zawarte umowy dzierżawy. Należy również podkreślić, że grunty pochodzące z tzw. wyłączeń 30% powierzchni dzierżawionych nieruchomości służą powiększaniu i tworzeniu gospodarstw rodzinnych. W wyniku rozdysponowania gruntów, które powróciły z tego tytułu do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, areal wielu gospodarstw rodzinnych uległ powiększeniu, jak też powstało wiele nowych gospodarstw rodzinnych, sprawnych ekonomicznie, prowadzących produkcję wysokotowarową, doskonale funkcjonujących na rynkach rolnych i często znacznie lepiej od dużych podmiotów reagujących na potrzeby lokalnego rynku.

Niewątpliwie, co należy podkreślić, na polskiej wsi jest miejsce zarówno dla gospodarstw rodzinnych posiadających do 300 ha, o których mowa w art. 23 Konstytucji, jak i dla przedsiębiorstw gospodarujących na większych arealach. Z tego powodu, podczas VIII kadencji Sejmu przyjęto rozwiązania, które mają ułatwiać tworzenie silnych ośrodków rolnych. Przypomnieć należy, że 26 czerwca 2019 r. weszła w życie ustawa z dnia 26 kwietnia 2019 r. o zmianie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r. poz. 1080), którą wprowadzono możliwość tworzenia ośrodków produkcji rolniczej. Obecnie, zgodnie z art. 24b ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka, za zgodą ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, może wyodrębnić z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa nieruchomości, które wraz z innymi składnikami mienia,

tworzą nierozdzielalną, zorganizowaną całość gospodarczą, o powierzchni przekraczającej 50 ha, której podział byłby nieuzasadniony ekonomicznie. Są to właśnie ośrodki produkcji rolniczej. Co do zasady ośrodki produkcji rolniczej, po przeprowadzeniu przetargu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, mogą być oddawane na czas oznaczony do odpłatnego korzystania osobom prawnym lub fizycznym.

Odnosząc się do kwestii związanej z wypłatą pomocy dla producentów rolnych poszkodowanych w wyniku suszy oraz dopłat do materiału siewnego uprzejmie informuje, że z dniem 21 lutego 2020r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. *o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2020 r.* (Dz.U. poz. 278). Zgodnie ww. ustawą Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa przekazał Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa środki w wysokości 253.098 tys. zł na realizację pomocy dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2019 r. suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi, w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, powstałe na powierzchni uprawy objęły co najmniej 30% danej uprawy, o której mowa w § 13v rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.).

Ponadto w dniu 9 kwietnia 2020 r. Minister RiRW wyraził zgodę na wprowadzenie zmian w planie finansowym Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji, polegających na zwiększeniu wydatków na realizację w br. przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przedmiotowej pomocy o kwotę 280.000 tys. zł.

A zatem w bieżącym roku do końca kwietnia na wypłatę ww. pomocy zostały przekazane Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa środki w wysokości 533.098 tys. zł, które Agencja sukcesywnie przekazuje na rachunki bankowe poszkodowanych producentów rolnych.

Ponadto uprzejmie informuję, że aktualnie trwają prace nad utworzeniem elektronicznego systemu zgłaszania przez producentów rolnych wniosków o oszacowanie strat w uprawach rolnych spowodowanych przez suszę. Nie będzie zatem potrzeby powołania przez wojewodów komisji i szacowania szkód powstałych w wyniku tegorocznej suszy. Pierwsze wnioski o oszacowanie strat rolnicy będą mogli zgłaszać elektronicznie w uprawach, dla których wskaźnik Klimatyczny Bilans Wodny (KBW) wykaże straty spowodowane przez suszę na danym terenie. Wprowadzenie aplikacji mobilnej pozwalającej producentom rolnym wnioskowanie o oszacowanie szkód spowodowanych przez suszę usprawni proces szacowania szkód powstałych w wyniku suszy i umożliwi weryfikację zgłoszeń z zasięgiem KBW i ustalonym poziomem strat w plonach.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że krzewienie wiedzy rolniczej na tematy poprawy agrotechniki rolniczej należy do ustawowych zadań ODR-ów. W ustawie z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2020 r. poz. 721) w art. 4 ust. 2 wskazano, że ośrodki wojewódzkie w ramach zadań z zakresu doradztwa rolniczego prowadzą szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności w zakresie: stosowania nowoczesnych metod agrotechnicznych, rozwiązywania problemów technologicznych, zaleceń zawartych w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej. Instytucje te również upowszechniają metody produkcji rolniczej przyjazne dla środowiska.

Do 20.07.2020 r. wydłużony został termin składania wniosków o przyznanie pomocy na operacje typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” w obszarze nawadniania w gospodarstwie objęte Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Do kosztów kwalifikowalnych zaliczane są między innymi koszty wykonania ujęć wody na potrzeby nawadniania w gospodarstwie, koszty zakupu nowych maszyn i urządzeń, w szczególności do poboru, mierzenia poboru, magazynowania, uzdatniania, odzyskiwania lub rozprowadzania wody, a także nowych instalacji do rozprowadzania wody oraz instalacji nowych systemów nawadniających i systemów do sterowania nawadnianiem.

Ponadto informuję, że Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, które jest głównym podmiotem odpowiedzialnym za krajową gospodarkę wodną, przygotowało pakiet wspierający proces naboru wniosków o przyznanie pomocy w obszarze nawadniania w gospodarstwie. W pierwszej kolejności PGW Wody Polskie przeszkoli doradców rolniczych wyznaczonych przez Ośrodki Doradztwa Rolniczego. Wspecjalizowana kadra trenerów w całym kraju poprowadzi szkolenia z zakresu przygotowania merytorycznej i formalnej dokumentacji wodnoprawnej, wymaganej przy uzyskiwaniu pozwoleń na budowę urządzeń do nawadniania gospodarstw rolnych.

Tak przeszkoleni doradcy pomogą z kolei rolnikom, zainteresowanym inwestycjami nawodnieniowymi i składającym wnioski do ARiMR o przyznanie pomocy w obszarze nawadniania w gospodarstwie. Ponadto w każdym z Regionalnych Zarządów Wód Polskich w pionie Usług Wodnych powołano koordynatorów regionalnych na bieżąco wspomagających doradców rolniczych z Ośrodków Doradztwa Rolniczego.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że warunkiem rozpoczęcia wypłat dopłat krajowych do materiału siewnego za 2019 r. było wejście w życie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 marca 2020 r. w sprawie dopłat do 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany za rok 2019 (Dz. U. poz. 489). Obecnie Agencja realizuje wypłatę przedmiotowych dopłat do materiału siewnego za 2019 r

Uprzejmie informuję, że Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na zapewnienie płynności finansowej przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Przepisy projektu ww. ustawy regulują zasady stosowania dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na podstawie umów zawartych do dnia 31 grudnia 2020 r. przedsiębiorcom podmiotom prowadzącym działalność w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych którzy znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych wynikających z rozprzestrzeniania się zakażeń wirusem SARS-CoV-2.

Dopłaty będą stosowane do kredytów obrotowych odnawialnych i nieodnawialnych, w celu zapewnienia płynności finansowej utraconej lub zagrożonej utratą w związku z rozprzestrzenianiem się COVID-19.

Wysokość dopłaty będzie stanowić:

- 1) część odsetek należnych bankowi i odpowiadać, w przypadku:
 - a) mikroprzedsiębiorcy, małego lub średniego przedsiębiorcy – 2 punktom procentowym,
 - b) innego przedsiębiorcy niż wymieniony w lit. a – 1 punktowi procentowemu,
- 2) całość odsetek należnych bankowi, jeżeli oprocentowanie kredytu z dopłatą nie przekracza odpowiedniej dla danej kategorii przedsiębiorców 2% lub 1%.

W projekcie przewiduje się że powyższe kredyty będą udzielane przez banki, które zawrą stosowną umowę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, który będzie publikował wykaz banków współpracujących na swojej stronie internetowej.

Finalizowane są również działania w zakresie wprowadzenia nowych instrumentów finansowych mających na celu zapewnienie płynności finansowej producentom rolnym w związku z wystąpieniem epidemii koronawirusa w formie kredytów obrotowych z gwarancją i dopłatą do oprocentowania, przez okres 12 miesięcy stosowaną przez Bank Gospodarstwa Krajowego, ze środków PROW 2014-2020.

Finalizowane są również prace legislacyjne nad projektem rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wstrzymania administracyjnych postępowań egzekucyjnych należności pieniężnych, w którym przewiduje się, że do dnia odwołania stanu epidemii ogłoszonego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 albo ogłoszonego bezpośrednio po nim stanu zagrożenia epidemicznego w związku z tymi zakażeniami wstrzymuje się na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej administracyjne postępowania egzekucyjne należności pieniężnych, z wyjątkiem postępowań dotyczących m.in.:

- kar pieniężnych nakładanych na podstawie przepisów – Prawo farmaceutyczne o bezpieczeństwie żywności i żywienia o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych,
- grzywien nakładanych w drodze mandatu karnego,
- alimentów lub rent o charakterze alimentacyjnym.

Przepisy rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 14 kwietnia 2020 r.

w sprawie udzielania pomocy z instrumentów finansowych w ramach programów operacyjnych na lata 2014–2020 w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 na podstawie art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności (Dz.U. poz. 670), przewidują możliwość udzielania przedsiębiorcom, w tym producentom w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych pomocy w formie pożyczki, poręczenia; gwarancji w celu, wspierania polskiej gospodarki w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19, w ramach programów operacyjnych na lata 2014–2020.

Natomiast przepisy rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 28 kwietnia 2020 r. w sprawie udzielania pomocy w formie dotacji lub pomocy zwrotnej w ramach programów operacyjnych na lata 2014–2020 w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 (DZ.U. poz. 773) przewidują możliwość udzielania przedsiębiorcom, w tym producentom w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych pomocy w formie dotacji lub pomocy zwrotnej, w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19, w ramach programów operacyjnych na lata 2014–2020.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że uruchomione zostały pożyczki płynnościowe z programu operacyjnego Inteligentny Rozwój dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców, którzy z powodu koronawirusa znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej. Pożyczka płynnościowa jest połączona z dotacją, która pokrywa w całości koszty oprocentowania. A zatem przedsiębiorca nie będzie ponosił dodatkowych kosztów związanych z jej udzieleniem tj. będzie spłacał tylko raty kapitałowe, bez odsetek.

Środki z pożyczki mogą zostać przeznaczone na sfinansowanie np. wynagrodzenia pracowników, raty leasingowe, opłaty za towar i paliwo, jak również na spłatę zobowiązań wymagalnych i nieopłaconych na dzień 1 lutego 2020 r. Przy udzielaniu pożyczki nie jest wymagany wkład własny, okres kredytowania nie może przekroczyć 6 lat, istnieje możliwość karencji w spłacie pożyczki do 6 miesięcy. Wysokość pożyczki nie może przekroczyć 15 mln zł.

Pożyczki w poszczególnych województwach udzielają następujące instytucje finansujące:

- Polska Fundacja Przedsiębiorczości – w województwach: dolnośląskim, lubuskim, pomorskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim,
- Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości – w województwach: łódzkim, małopolskim, opolskim, podkarpackim, śląskim i świętokrzyskim,
- Lubelska Fundacja Rozwoju oraz Stowarzyszenie Centrum Rozwoju Ekonomicznego Pasłęka – w województwach: warmińsko-mazurskim, kujawsko-pomorskim, podlaskim, lubelskim i mazowieckim.

Na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne (Dz.U. z 2019 r. poz. 33) i decyzji Komisji Europejskiej z dnia 8 kwietnia 2020 r. o zgodności programu pomoc państwa na restrukturyzację zadłużenia gospodarstw

rolnych SA.56408 (2020/N) z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, niewypłacalni producenci rolni w najbliższym czasie będą mogli ubiegać się o pomoc w formie:

- 1) bankowych kredytów restrukturyzacyjnych z dopłatami do oprocentowania realizowanymi przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- 2) pożyczek na spłatę zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwo rolne znajdujące się w trudnej sytuacji ekonomicznej udzielanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- 3) gwarancji spłaty bankowych kredytów restrukturyzacyjnych udzielanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

Jednocześnie Ministerstwo informuje, że wysokość:

- 1) kredytu restrukturyzacyjnego objętego dopłatą do oprocentowania nie może przekroczyć 5 mln zł dla podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne,
- 2) pożyczki nie może przekroczyć kwoty zadłużenia podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne wynikającej z planu restrukturyzacji, nie większej jednak niż 5 mln zł dla podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne,
- 3) gwarancji nie może być wyższa od kwoty przyznanego kredytu restrukturyzacyjnego wraz z odsetkami od tej kwoty, z wyłączeniem kwoty odsetek dopłat udzielanych przez Agencję do oprocentowania kredytów udzielonych przez banki, jeżeli takie zostały udzielone, jednocześnie kwota tej gwarancji nie może być większa niż suma hipoteki stanowiącej zabezpieczenie roszczeń Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa wynikających z tytułu wykonania obowiązków gwaranta i nie większa niż wartość nieruchomości, na której hipoteka ta będzie ustanowiona.

Oprocentowanie kredytu restrukturyzacyjnego dla kredytobiorcy będzie wynosić 2%, natomiast oprocentowanie pożyczki będzie zmienne i będzie wynosić rocznie nie mniej niż wysokość stopy bazowej opublikowanej przez Komisję Europejską na jej stronie internetowej, obowiązującej w dniu udzielenia pożyczki, powiększonej o 4 punkty procentowe (obecnie 5,84%). Stosownie do przepisów ww. ustawy Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa będzie pobierał jednorazowo prowizję z tytułu gwarancji w wysokości 0,5% kwoty gwarancji.

Warunkiem uzyskania pomocy w formie dopłat do oprocentowania bankowych kredytów na restrukturyzację zadłużenia, pożyczek na spłatę zadłużenia oraz gwarancji spłaty kredytów na restrukturyzację zadłużenia jest m.in. przedstawienie przez podmiot prowadzący gospodarstwo rolne planu restrukturyzacji gospodarstwa rolnego zaakceptowanego przez dyrektora właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa rolnego wojewódzkiego ośrodka doradztwa rolniczego. Przykładowy wzór planu restrukturyzacji gospodarstwa rolnego został zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/pomoc-na-restrukturyzacje-zadluzenia-gospodarstw-rolnych>.

Natomiast szczegółowe warunki udzielania ww. pomocy oraz wzory wniosków o pomoc zostaną w najbliższych dniach zamieszczone na stronach internetowych odpowiednio Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa lub Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Na rok 2020 na dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, o których mowa w ustawie z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2019 r. poz. 477) zabezpieczono łączną kwotę 500 mln zł, w tym w ustawie budżetowej na 2020 r. kwotę 350 mln zł oraz planie finansowym Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa na 2020 r. kwotę 150 mln zł.

Ponadto uprzejmie informuję, że w ramach działań łagodzących skutki związane ze stanem epidemii COVID-19 w ramach kompleksowego katalogu działań, tj. II pakietu tzw. Tarczy Antykryzysowej (dot. ustawy z dn. 8 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19), DWPR przygotował zmiany do ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 217 i 300). Zmiany zawierają, m.in. zapisy mające na celu umożliwienie sprawnej realizacji PROW 2014-2020, poprzez umożliwienie załatwiania spraw bez konieczności osobistego stawiennictwa wnioskodawców lub beneficjentów i kontaktu z pracownikami podmiotów wdrażających. Zmiany pozwalają na przywrócenie spraw, w których uchybiono terminom, nie spełniono warunków lub nie wykonano zobowiązań w związku ze stanem zagrożenia lub stanem epidemicznym. Realizacja Tarczy Antykryzysowej, zważywszy na pojawiające się nowe wyzwania oraz potrzeby społeczno-gospodarcze, będzie obejmowała proces ciągłej analizy, ewaluacji oraz uzupełnień.

Powyższe rozwiązania, są pierwszymi krokami, jakie podjęto w celu ułatwienia beneficjentom wsparcia z PROW 2014-2020. Walka ze skutkami COVID-19 wymaga zaplanowanych i przygotowanych rozwiązań w ramach realokacji (w ramach istniejących instrumentów), modyfikacji i wprowadzania nowych instrumentów. Proponowana jest m.in. modyfikacja zasad wdrażania działania „Współpraca” tak, aby w zakresie operacji na rzecz skracania łańcucha dostaw żywności o wsparcie mogli ubiegać się także wyłącznie rolnicy (grupa co najmniej 10). Dodatkowo, aby uzyskać możliwość szerszego wykorzystania instrumentów finansowych, nie tylko dla rolników, ale także dla przedsiębiorców z obszarów wiejskich, Polska planuje wykorzystać ostatnią zmianę rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 i rozszerzyć zakres stosowanych obecnie gwarancji ze środków PROW 2014-2020, także na kredyty obrotowe niepowiązane z inwestycją.

W zakresie działań inwestycyjnych, m.in. w gospodarstwach rolnych oraz na rzecz przetwórstwa i marketingu produktów rolnych, wprowadzono już szereg uproszczeń. Ponadto, ogłoszono kolejny nabór w ramach wsparcia Modernizacja gospodarstw rolnych na inwestycje adekwatne z punktu widzenia aktualnych potrzeb rolników. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa będzie

przyjmować wnioski w ramach tego naboru w okresie od 31 marca 2020 roku do 29 maja 2020 roku. Rozważane są także zmiany i ułatwienia w zakresie korzystania z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów.

Odnosząc się do kwestii związanej z realizacją programu szkolnego w kontekście zamknięcia szkół w związku z ograniczeniami wprowadzonymi w celu zahamowania rozprzestrzeniania się choroby, uprzejmie informuję, że Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) we współpracy z Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa (KOWR) opracowała *Wytyczne dla zatwierdzonych dostawców/zatwierdzonych szkół podstawowych biorących udział w Programie dla szkół w roku szkolnym 2019/2020*, zwane dalej: „Wytycznymi”. Celem Wytycznych było zapewnienie niezbędnej pomocy dostawcom, a w szczególności zapobieżenie zmarnowaniu produktów, przewidzianych na dostawy do szkół w okresie zamknięcia placówek oświatowych tj.:

- 1) w zakresie produktów, które były zakupione/przygotowane do dostaw dla szkół i wskazują na to stany magazynowe dostawców, wg stanu na dzień 13 marca 2020 r.
- 2) w zakresie produktów, dla których data ważności/termin przydatności do spożycia upływa w okresie przymusowego zamknięcia szkół z powodu „COVID-19”.

W ramach „*Wytycznych dla dostawców*” do stosownych jednostek, tj. szpitali, służb mundurowych, jednostek organizacyjnych posiadających status Organizacji Pożytku Publicznego (OPP), rozdysponowano blisko 360 ton żywności, wśród tych produktów znalazły się: owoce i warzywa, soki oraz produkty mleczne i mleko, tj. ok. 30 ton jogurtów, ok. 13 ton kefirów i ok. 1,4 tony sera twarogowego oraz ponad 20 ton mleka.

Wraz z rozwojem epidemii w marcu i kwietniu br., automatycznemu skróceniu ulegał czas, w którym placówki oświatowe w bieżącym roku szkolnym mogłyby zostać ponownie uruchomione, a dostawy produktów do szkół w ramach Programu dokończone. Tym samym zachodziła konieczność zagospodarowania kolejnych partii wyprodukowanych na potrzeby „Programu dla szkół” produktów mlecznych i owocowo-warzywnych, których termin ważności zbliżał się do wygaśnięcia.

Uwzględniając powyższe zgodnie z komunikatem opublikowanym na stronie internetowej ARiMR w dniu 30 kwietnia 2020 r. ww. „Wytyczne” zostały uzupełnione, a ich termin obowiązywania przedłużony. Dostawcy mogą złożyć do KOWR wnioski o pomoc w zakresie produktów, które zostały zakupione w celu realizacji „Programu dla szkół” (*wniosek o pomoc PDS*), zgodnie ze stanem magazynowym na dzień 13 marca 2020 r. będącym w posiadaniu KOWR. W związku z utrzymującym się zamknięciem placówek oświatowych w Polsce produkty zostaną przekazane do dnia 20 maja br. do jednostek organizacyjnych wskazanych w pkt. 4 „*Wytycznych dla dostawców*” z dnia 18 marca 2020 r., jak również bezpośrednio do:

- a. Domów Pomocy Społecznej,
- b. Hospicjów,
- c. Domów dziecka, rodzin zastępczych itp.

W zakresie postulatu dotyczącego uproszczeń w przekraczaniu granicy przez pracowników uprzejmie informuję, że od 4 maja br. obowiązkowej kwarantanny nie muszą przechodzić osoby, które przekroczyły polską granicę w celach zawodowych, służbowych, zarobkowych albo w celu pobierania nauki w naszym kraju lub w państwie sąsiednim (nie dotyczy to jednak osób wykonujących zawód medyczny i zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej).

Nowe zasady wyłączające kwarantannę dotyczą osób, które przekroczyły granicę z Niemcami, Czechami, Słowacją, Litwą, Szwecją i Danią. Przy wjeździe do naszego kraju muszą one jednak udokumentować funkcjonariuszom Straży Granicznej fakt przejazdu w celach zawodowych, zarobkowych, służbowych lub w celu pobierania nauki. Nowe zasady dotyczące obowiązku kwarantanny wprowadziło *rozporządzenie Rady Ministrów z 2 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. poz. 792)*.

Ponadto informuję, że obywatele Ukrainy posiadający paszporty biometryczne i zezwolenie na pracę lub oświadczenie o powierzeniu pracy mogą wjeżdżać do Polski i pracować przez okres nie dłuższy niż okres dozwolonego pobytu w ruchu bezwizowym (do 90 dni), pod warunkiem posiadania na ten okres ważnego zezwolenia na pracę lub zarejestrowanego oświadczenia o powierzeniu pracy.

Jeżeli chodzi o inne kraje, z których pracownicy mogliby wesprzeć polskie rolnictwo, należy wymienić także Białoruś. W tym kraju polskie urzędy konsularne i punkty przyjmowania wniosków wizowych zwiększą w ciągu kilkunastu dni liczbę przyjmowanych wniosków wizowych przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa sanitarnego.

Ponadto *ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, z późn. zm.)* przewiduje szereg szczególnych rozwiązań prawnych mających na celu rozwiązanie problemów, jakie powoduje epidemia wirusa SARS-CoV-2 dla legalności pobytu cudzoziemców w Polsce. Cudzoziemcy, którzy przebywali w Polsce legalnie, aby móc, w zgodzie z przepisami prawa, pozostać na jej terytorium w okresie stanu epidemii, który obecnie obowiązuje, nie muszą występować w tym okresie do organów administracji publicznej z żadnymi wnioskami o udzielenie lub przedłużenie zezwoleń pobytowych czy wiz albo przedłużenie okresów, w jakich powinni ostatecznie to terytorium opuścić.

Przepisy ww. ustawy umożliwiają cudzoziemcom również dłuższe wykonywanie pracy w oparciu o posiadane zezwolenia na pracę, zezwolenia na pracę sezonową oraz oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, jeżeli uprawnienia z nich wynikające kończyłyby się w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. Jeżeli bowiem koniec okresu ważności zezwolenia na pracę lub zezwolenia na pracę sezonową wypadnie w jednym z tych okresów, ulegnie on z mocy prawa przedłużeniu do 30. dnia następującego po dniu odwołania tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni.

Ponadto należy zwrócić uwagę na podejmowane na bieżąco działania związane

z funkcjonowaniem łańcucha dostaw produktów rolno-spożywczych, w tym m.in.

- 1) kierowane były wnioski do służb straży granicznej o zachowanie płynnego przewozu towarów rolno-spożywczych, w tym żywych zwierząt; podjęta interwencja doprowadziła do uruchomienia dodatkowych przejść granicznych i wyznaczenia oddzielnych pasów ruchu granicznego dla środków transportu towarowego;
- 2) skierowano wniosek do Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w sprawie podjęcia działań dotyczących zawyżonych stawek frachtu w transporcie morskim do większości portów docelowych, które powodują wymierne straty firm eksportujących towary z wykorzystaniem transportu morskiego;
- 3) skierowano wniosek do Głównego Inspektora Sanitarnego o opracowanie i opublikowanie szczegółowych zaleceń i procedur dla producentów żywności co do sposobów postępowania w określonych sytuacjach i wobec określonych czynników ryzyka w związku z COVID-19,
- 4) na wniosek organizacji reprezentujących zakłady przetwórcze przygotowana została w ramach rozszerzenia ustawy tzw. tarczy antykryzysowej, propozycja legislacyjna dotycząca możliwości zastosowania przez przedsiębiorców prowadzących działalność w sektorze rolno-spożywczym związaną z wytwarzaniem lub dostarczaniem żywności elastycznego czasu pracy, tak aby umożliwić zachowanie ciągłości działania na poszczególnych etapach produkcji i dystrybucji;
- 5) uruchomiona została na stronie internetowej MRiRW zakładka „Możliwości współpracy”, która ma stanowić platformę do wymiany informacji pomiędzy przedsiębiorcami, którzy dysponują wolnymi mocami przerobowymi i/lub powierzchnią magazynową, a tymi, którzy takiej możliwości współpracy w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego poszukują;
- 6) uruchomione zostały na stronie MRiRW zakładki dotyczące możliwości eksportowych dla produktów rolno-spożywczych – zakładka zawierająca informacje o zapotrzebowaniu na produkty rolno spożywcze zgłaszanym przez importerów do Ambasad RP oraz zakładka, która będzie przedstawiać listę organizacji branżowych skupiających producentów rolnych, firmy przetwórstwa i handlu - biurami tych organizacji mogliby się kontaktować potencjalni zagraniczni kontrahenci, zainteresowani importem żywności z Polski, a także Zagraniczne Biura Handlowe Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu.

Odnosząc się do kwestii weterynaryjnych uprzejmie informuję, że wymagania z zakresu bezpieczeństwa żywności odnoszące się do uboju zwierząt przeprowadzanego w celu wprowadzenia mięsa na rynek zostały szczegółowo określone w przepisach prawa Unii Europejskiej oraz przepisach krajowych. Przykładowo, szczegółowe wymogi z zakresu higieny dotyczące zatwierdzonych rzeźni, higieny uboju i obróbki poubojowej określono w rozporządzeniu (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. *ustanawiającym szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego* (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, s. 55, z późn.

zm.), natomiast procedurę rejestracji i zatwierdzania podmiotów w organach Inspekcji Weterynaryjnej, zamierzających prowadzić rzeźnię, a także obowiązki tych podmiotów dotyczące powiadomienia powiatowego lekarza weterynarii o zakresie, wielkości produkcji, rodzaju produktów, które mają być produkowane w zakładzie wskazano w art. 19-21 ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. *o produktach pochodzenia zwierzęcego* (Dz. U. z 2019 r. poz. 824, z późn. zm.).

Doprecyzowanie wymogów określonych w przepisach prawa z zakresu bezpieczeństwa żywności odnoszących się do uboju zwierząt może być dokonane w drodze krajowych wytycznych dobrej praktyki, których opracowaniem powinny zajmować się organizacje branżowe skupiające podmioty/rolników. Zgodnie z art. 7 i 8 rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. *w sprawie higieny środków spożywczych* (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, s.1, z późn. zm.), podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze mogą korzystać z wytycznych krajowych jak i wspólnotowych, jednakże nieobowiązkowo. Jeżeli wydawane są krajowe wytyczne dobrej praktyki, to ich opracowaniem i upowszechnianiem powinny zająć się sektory spożywcze. Krajowe wytyczne dobrej praktyki zanim zostaną opublikowane i upowszechnione powinny być zaopiniowane przez właściwe organy i organizacje konsumentów oraz ocenione przez właściwe organy danego państwa członkowskiego UE (w Polsce organami ustawowo wyznaczonymi do oceny takich wytycznych są Główny Lekarz Weterynarii, albo Państwowy Inspektor Sanitarny, w zależności od kompetencji).

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zachęca zatem do opracowania krajowych wytycznych dobrej praktyki, które mogą zawierać przydatne wskazówki dla podmiotów prowadzących rzeźnię lub rozpoczynających prowadzenie takich zakładów, a także mogą stanowić swego rodzaju platformę porozumienia pomiędzy podmiotami a nadzorującymi je organami urzędowej kontroli żywności.

Dodatkowo należy podkreślić, że obowiązujące przepisy prawa żywnościowego nie posługują się terminem „ubój rolniczy”. Co do zasady, ubój zwierząt przeprowadzany w celu wprowadzenia na rynek pozyskanego mięsa powinien odbywać się w zatwierdzonej rzeźni, nawet jeżeli rzeźnia ta jest położona na terenie gospodarstwa (wyjątki to przede wszystkim: ubój w gospodarstwie drobiu i zajęczaków w ramach sprzedaży bezpośredniej, ubój zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych, pod pewnymi warunkami, w miejscu ich utrzymywania, ubój z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią, które uległy wypadkowi).

Niezależnie od powyższego, należy mieć na uwadze, że w polskim porządku prawnym wdrożono przepisy krajowe, które zawierają pewnego rodzaju środki dostosowujące do przepisów unijnych z zakresu prawa żywnościowego (uproszczenia/ułatwienia) dotyczące konstrukcji, rozplanowania i wyposażenia pomieszczeń zakładów, mające zastosowanie do rzeźni o małej zdolności produkcyjnej oraz rzeźni o małej zdolności produkcyjnej położonych na terenie gospodarstw, tzw. „rzeźni rolniczych”, z których mogą skorzystać podmioty prowadzące w Polsce działalność na małą skalę. Środki takie wdrożono w następujących aktach prawa krajowego:

- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 maja 2010r. w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej (Dz. U. Nr 98, poz. 630),
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2019r. w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw (Dz. U. z 2020r. poz. 56).

Jednocześnie należy podkreślić, że podmioty prowadzące rzeźnię o małej zdolności produkcyjnej są zobowiązane do spełniania, oprócz wymogów określonych w ww. rozporządzeniach, również pozostałych wymogów określonych dla rzeźni w innych przepisach prawa krajowego lub unijnego dotyczących, np. kryteriów mikrobiologicznych dla mięsa, systemu HACCP (z możliwością zastosowania zasady elastyczności), łańcucha chłodniczego, czy kwalifikacji osób dokonujących uboju.

Krajowe wytyczne dobrej praktyki, o których mowa powyżej, mogą również dotyczyć rzeźni o małej zdolności produkcyjnej, czy też rzeźni o małej zdolności produkcyjnej położonych na terenie gospodarstw, tym samym mogą zawierać zapisy doprecyzowujące obowiązujące przepisy dla takich rzeźni, w szczególności praktyczne wskazówki ułatwiające wdrożenie tych przepisów lub ich stosowanie.

Odnosząc się do kwestii ujednoczenia przez GIW i obniżenia wysokości opłat za badania mikrobiologiczne mięsa, uprzejmie informuję, że zgodnie z przepisami prawa żywnościowego (art. 4 ust. 3 lit a rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, s.1, z późn. zm.) podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze, w tym produkujące i wprowadzające na rynek mięso, są zobowiązane do zapewnienia zgodności wprowadzanej na rynek żywności z kryteriami mikrobiologicznymi dla środków spożywczych. Kryteria takie zostały określone w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. Urz. UE L338 z 22.12.2005, s.1, z późn. zm.).

Jednocześnie należy podkreślić, że obowiązujące przepisy prawa z zakresu bezpieczeństwa żywności nie regulują wysokości opłat za badania mikrobiologiczne przeprowadzane w ramach kontroli właścicielskich przez podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze w laboratoriach, np. urzędowych, czy też innych.

W odniesieniu zaś do opłat pobieranych przez organy Inspekcji Weterynaryjnej za przeprowadzanie kontroli w ramach sprawowanego nadzoru nad podmiotami, w tym opłat za badania mikrobiologiczne próbek pobranych ze środków spożywczych, ich wysokość jest ujednoczona w przepisach ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2018r. poz. 1557,

z późn. zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie sposobu ustalenia i wysokości opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną, sposobu i miejsc pobierania tych opłat oraz sposobu przekazywania informacji w tym zakresie Komisji Europejskiej (Dz. U. z 2013r. poz. 388).

W odniesieniu do postulatu dotyczącego pomocy Rządu w przepisach w doprowadzeniu skarmiania serwatki przez zwierzęta, uprzejmie informuję, że zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) 2017/1017 z dnia 15 czerwca 2017 r. zmieniającym rozporządzenie Komisji (UE) nr 68/2013 w sprawie katalogu materiałów paszowych (Dz. Urz. UE L 159 z 21.06.2017, s. 48), serwatka została wymieniona jako materiał paszowy w rozdziale 8 (Przetwory mleczne i ich produkty pochodne) części C załącznika do ww. rozporządzenia jako serwatka/serwatka w proszku, serwatka odlaktozowana/serwatka odlaktozowana w proszku, demineralizowana, odlaktozowana serwatka/demineralizowana, odlaktozowana serwatka w proszku.

Serwatka jako materiał paszowy może podlegać ograniczeniom stosowania zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającym zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii (Dz.Urz. UE L 147 z 31.5.2001, s. 1, Dz. Urz. UE L Polskie wydanie specjalne: rozdz. 3 t. 32, s. 289) oraz musi spełniać wymagania:

- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz.Urz. UE L 300 z 14.11.2009, s. 1);
- rozporządzenia Komisji (UE) nr 142/2011 z dnia 25 lutego 2011 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, oraz w sprawie wykonania dyrektywy Rady 97/78/WE w odniesieniu do niektórych próbek i przedmiotów zwolnionych z kontroli weterynaryjnych na granicach w myśl tej dyrektywy (Dz. Urz. UE L 54 z 26.2.2011, s. 1).

Odnosząc się do kwestii obszarów określanych w związku z afrykańskim pomorem świń (ASF), uprzejmie informuję, że obszary objęte restrykcjami w związku z występowaniem ASF na terytorium Polski (obszar ochronny, obszar objęty ograniczeniami, obszar zagrożenia) wynikają z przepisów decyzji wykonawczej Komisji nr 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylającej decyzję wykonawczą 2014/178/UE.

Zasady nakładania określonych obszarów zostały zdefiniowane w dokumencie opracowanym

przez Komisję Europejską „Zasady i kryteria geograficznego definiowania regionalizacji ASF”. Zgodnie z przedmiotowymi kryteriami zniesienie obszaru zagrożenia, czyli tzw. „niebieskiej strefy”, jest możliwe po upływie 12. miesięcy od ostatniego stwierdzonego ogniska na określonym terytorium. Okres ten może zostać skrócony do 3. miesięcy w przypadku gdy na danym terenie liczba ognisk była ograniczona, a wszystkie gospodarstwa niekomercyjne, w których wymogi bioasekuracji nie zostały zachowane, zostały zlikwidowane.

Zarówno sytuacja epizootyczna w zakresie ASF w Polsce, jak i związany z nią zasięg obszarów objętych restrykcjami uwzględnianych w ww. decyzji wykonawczej Komisji, są oceniane przez polskie służby weterynaryjne na bieżąco, przy czym Główny Lekarz Weterynarii podejmuje systematyczne działania na rzecz zmniejszania zasięgu obszaru zagrożenia. Po upływie ww. terminów na bieżąco składane są do Komisji Europejskiej wnioski o zniesienie poszczególnych obszarów. Komisja Europejska ocenia składaną przez stronę polską dokumentację i, jeśli uzna wyniki monitoringu oraz podjętych działań za zadowalające, przedstawia projekt zmiany załącznika do ww. decyzji, który jest poddawany pod głosowanie przez wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej.

Szymon Giżyński

Sekretarz Stanu

Do wiadomości:

1. Pan Krzysztof Kokoszkiwicz, Prezes Zarządu Krajowego Związku Rewizyjnego Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych;
2. Pan Juliusz Młodecki, Prezes Zarządu Krajowego Zrzeszenia Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych;
3. Pan Rafał Mładanowicz, Prezes Zarządu Krajowego Federacji Producentów Zbóż;
4. Pan Stanisław Kacperczyk, Prezes Zarządu Polskiego Związku Producentów Roślin Zbożowych;
5. Pan Leszek Hądzlik, Prezydent Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka;
6. Pan Jerzy Wierzbicki, Prezes Zarządu Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego;
7. Pan Jacek Zarzecki, Prezes Zarządu Polskiego Związku Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego;
8. Pan Aleksander Dargiewicz, Prezes Zarządu Krajowego Związku Pracodawców-Producentów Trzody Chlewnej POLPIG;
9. Pan Piotr Kulikowski, Prezes Zarządu Krajowej Rady Drobiarstwa – Izba Gospodarcza;
10. Pan Witold Choński, Prezes Zarządu Unii Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego UPEMI;
11. Pan Janusz Rodziewicz, Prezes Zarządu Stowarzyszenia Rzeźników i Wędliniarzy RP.